

บทคัดย่อ

สาเหตุหนึ่งของความล้มเหลวของการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทยคือ การผูกขาดในตลาดอินเทอร์เน็ต โดยการสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.) ซึ่งมีผลทำให้อัตราค่าบริการอินเทอร์เน็ตประเภทองค์กรในประเทศไทยมีราคาสูงกว่าประเทศเพื่อนบ้าน และการประกอบกิจการเป็นไปอย่างไม่สะดวก ผู้วิจัยเสนอให้รัฐเร่งเปิดเสรีธุรกิจดังกล่าว โดยกำหนดให้การให้บริการอินเทอร์เน็ตเป็นธุรกิจที่ประกอบการได้โดยไม่ต้องขอใบอนุญาต หรือใช้ระบบใบอนุญาตอัตโนมัติ นอกจากนี้ความสามารถในการแข่งขันของการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ไทยยังขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ อีกหลายประการ ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอแนะทางนโยบายดังต่อไปนี้

การพัฒนาบุคลากร

- อำนวยความสะดวกแก่แรงงานต่างประเทศที่มีทักษะด้านเทคโนโลยีขั้นสูงในการเข้าเมือง
- ลงทุนในการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในเรียนรู้ตั้งแต่การศึกษาระดับพื้นฐาน ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT literacy) ในหมู่ประชาชนไทยในระยะยาว
- ระบุสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีความต้องการสูงในอนาคต และให้ทุนการศึกษาของกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม แก่นักศึกษาไทยที่ไปศึกษาต่อในต่างประเทศแทนการให้ทุนการศึกษาอย่างไม่มีทิศทางที่ชัดเจนในปัจจุบัน

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

- เตรียมความเข้าใจของบุคลากรด้านยุติธรรมเช่น ตำรวจ ผู้พิพากษา อัยการและนักกฎหมายในเรื่องการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์
- ศึกษาความเป็นไปได้ในการใช้ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศในการพิจารณาคดีที่เกี่ยวข้องกับการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
- ศึกษาถึงกลไกในการระงับข้อพิพาท (dispute resolution) ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบันว่าจะสามารถรองรับกับข้อพิพาทในการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งคู่กรณีอยู่ในคนละประเทศได้ดีเพียงใด
- จัดตั้งศูนย์รักษาความปลอดภัยเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์ขึ้นเพื่อวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีด้านความปลอดภัย ให้ข้อมูลแก่ธุรกิจและประชาชน และรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินที่เกิดจากโจมตีระบบคอมพิวเตอร์ในรูปแบบต่าง ๆ

การส่งเสริมการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในภาครัฐ

- ให้บริการสารสนเทศผ่านอินเทอร์เน็ต และเริ่มทดลองให้บริการประชาชนโดยใช้ระบบธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์
- กระตุ้นตลาดพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในประเทศให้เติบโตขึ้น โดยนำระบบจัดซื้อจัดจ้างอิเล็กทรอนิกส์ (electronic procurement) มาใช้ในหน่วยงานโดยเร็ว

การสนับสนุนธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

- การจัดทำคลังข้อมูลการประกอบธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Commerce Case Bank) เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ประกอบการไทยเข้าใจแนวทางการใช้การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในธุรกิจของตนมากยิ่งขึ้น

Abstract

One major reason for the late adoption of E-Commerce in Thailand is the monopoly in the telecommunication sectors, especially in the international link market. We thus urged the Thai government to quickly liberalize the market. We also advocated lowering the barriers to entry to the domestic Internet market through the adoption of a notification or automatic licensing scheme instead of the current discretionary one.

We also proposed a number of policy recommendations in the areas of human resource development, infrastructure development, promotion of governmental use of IT and promotion of E-Commerce adoption among SMEs.

Human resource development

- facilitating cross-border mobility of IT personnel and providing a long-term investment in IT education to improve IT literacy among the Thai people.
- identifying high-demand E-Commerce professions and redirecting the Ministry of Science, Technology and Environment (MOSTE) scholarships for training personnel in such professions

Infrastructure development

- educating judicial personnel, including judges, public attorney, police and arbitrators to obtain basic IT literacy
- conducting a feasibility study to use the International Trade and Intellectual Property Court to handle E-Commerce cases and promoting alternative dispute resolution mechanisms
- establishing the National Network Security Center to conduct technological research and development on security and to provide warning to the public in case of cyber attacks

Promoting governmental use of IT

- promoting online service provision of governmental organizations

- creating demand for E-Commerce by introducing online procurement

Promoting E-Commerce adoption among SMEs

- creating an E-commerce case bank to demonstrate creative uses and the realized benefits of E-Commerce